

Nr 87.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående befrielse för chauffören Alvar Wilhelm Folke Pettersson från viss betalningsskyldighet; given Stockholms slott den 21 februari 1936.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Ivar Vennerström.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 21 februari 1936.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden UNDÉN, SCHLYTER, WIGFORSS, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Vennerström anför:

Den 30 augusti 1934 framförde chauffören vid centrala flygverkstaden i Västerås Alvar Wilhelm Folke Pettersson en kronan tillhörig personautomobil å allmänna landsvägen Stockholm—Norrtälje för att till en i trakten av sist-nämnda stad pågående militärövning befordra visst befäl ur flygvapnet.

Pettersson påkörde därunder omyndiga Aina Gustafsson. Efter kollisionen välte bilen med påföljd att densamma skadades.

Pettersson ställdes sedermera under åtal vid Södra Roslags domsagas häradsrätt, därvid vederbörande åklagare påstod ansvar å Pettersson för det han vid ifrågavarande tillfälle färdats ovarsamt. I målet yrkade kronan, för den händelse Pettersson komme att fällas till ansvar, ersättning för reparation av de å bilen uppkomna skadorna samt för vissa transportkostnader med tillhopa 651 kronor 48 öre.

Genom utslag den 22 november 1934 prövade häradsrätten, enär i målet icke blivit ådagalagt, att Pettersson vid det i målet avsedda tillfället brustit i den omsorg och varsamhet, som till förekommande av olycksfall betingats av omständigheterna, utan av utredningen i målet finge fastmera anses framgå, att Pettersson icke varit vållande till de uppkomna skadorna, lagligt till alla delar ogilla den mot Pettersson i målet förda ansvars- och ersättningstalan.

Häröver anförde, jämte andra, kronan besvär. Genom utslag den 15 maj 1935 prövade Svea hovrätt — enär i målet måste anses utrett, att Pettersson icke kunde anses hava iakttagit all den omsorg och varsamhet, som till förekommande av olycksfall varit av omständigheterna betingad — rättvist att, med ändring av häradsrättens utslag i ansvarsfrågan, jämlikt 2 och 16 §§ vägtrafikstadgan den 20 juni 1930, döma Pettersson för ovarsamt framförande av motorfordon till 20 dagsböter, varje dagsbot fastställd till 3 kronor, vilka böter skulle tillfalla kronan. Därjämte förpliktade hovrätten, med ändring av häradsrättens utslag jämväl i ersättningsfrågan, Pettersson att utgiva vissa skadeståndsbelopp, därav till kronan 651 kronor 48 öre. Jämlikt 30 kap. 6 § rättegångsbalken ägde Pettersson ej fullfölja talan emot hovrättens utslag.

Hos Kungl. Maj:t har Pettersson sedermera — under åberopande av att han befunne sig i små ekonomiska omständigheter, varför en inbetalning till kronan av det utdömda skadeståndsbeloppet skulle för honom medföra otillräckliga existensmöjligheter — anhållit att av nåd bliva befriad från skyldighet att utgiva förut omförmälda belopp å 651 kronor 48 öre.

Flygstyrelsen har i yttrande den 26 juli 1935 anført, bland annat, följande.

Av handlingarna inhämtades, bland annat, att Pettersson av häradsrätten frikänts men av hovrätten ådömts dels böter, 60 kronor, dels skadestånd till kronan, 651 kronor 48 öre, dels ock vittneslöner och vissa skadestånd till enskilda personer, varom nu ej vore fråga, att Petterssons skuld till trafikolyckan med hänsyn till de ståndpunkter domstolarna intagit måste anses hava varit av ringa beskaffenhet, att Petterssons avlöningsförmåner såsom chaufför vid centrala flygverkstaden i Västerås uppginge till 2 800 kronor om året, samt att Pettersson utöver sin avlöning icke ägde några tillgångar.

Flygstyrelsen funne ett uttagande av skadeståndsbeloppet, 651 kronor 48 öre, genom avdrag å Petterssons avlöningsförmåner vara det enda sätt, på vilket beloppet kunde indrivas med utsikt till framgång. Ett sådant förfarande syntes emellertid, med hänsyn till Petterssons ringa avlöning, vara mot honom alltför hårt och obilligt. Det torde även kunna befaras, att ett

dylikt förfarande, oftare tillämpat, skulle kunna medföra svårigheter att på ett tillfredsställande sätt rekrytera flygvapnets civila automobilförarepersonal.

Därest kronans automobil varit försäkrad mot skada, som genom trafikolycka med densamma vållats kronan, skulle, då Petterssons vårdslöshet varit av lindrig art, jämlikt 25 § lagen den 8 april 1927 om försäkringsavtal vederbörande försäkringsgivare icke ägt att, för vad han i anledning av trafikolyckan måst utgiva, regressvis hålla sig till Pettersson, vilken alltså för sådan händelse skulle undgått att ersätta skadan. Nu angivna förhållande syntes åtminstone i ett fall, där av kronan avlönad anställningshavare vållat skada å oförsäkrad egendom, hava av Kungl. Maj:t och riksdagen godkänts såsom skäl för befrielse från ersättningsskyldighet till kronan (proposition nr 61/1935, riksdagens skrivelse nr 98/1935, i vad avsåge efterskänkande av kronans fordran hos fänriken N. G. Schyllander).

Under åberopande av vad sålunda anförts finge flygstyrelsen hemställa, att Kungl. Maj:t i proposition måtte föreslå riksdagen medgiva, att kronans fordran hos Pettersson, 651 kronor 48 öre, finge efterskännas och berörda belopp ur flygvapnets räkenskaper avskrivnas.

Statskontoret har avgivit utlåtande i ärendet den 24 september 1935 och därvid anført, bland annat, följande.

Statskontoret ville erinra därom, att riksdagen efter Kungl. Maj:ts förslag i ett stort antal liknande fall medgivit befrielse från skyldighet att till kronan utgiva skadestånd. Ämbetsverket hade sålunda i sitt utlåtande den 13 april 1934 angående befrielse för korpralen G. S. Cassel från viss skadeståndsskyldighet — vilket utlåtande refererats i proposition nr 61 till 1935 års riksdag — redogjort för flera fall av liknande beskaffenhet. I förevarande fall syntes den handling, som framkallat skadorna å bilen, hava företagits i syfte att förekomma skada å person under sådana omständigheter, att åtgärden kunde anses försvarlig, ett förhållande som exempelvis enligt 19 § av lagen om försäkringsavtal den 8 april 1927 (nr 77) icke befriade en försäkringsgivare från ansvarighet gent emot den, som framkallat ett försäkringsfall.

Med hänsyn såväl till omständigheterna i detta fall som till Petterssons ekonomiska ställning och därav föranledd svårighet att ersätta ifrågavarande skador hade statskontoret i och för sig intet att erinra mot att riksdagens medgivande utverkades till efterskänkande av hans skuld till statsverket å ett belopp av 651 kronor 48 öre.

I anslutning till vad flygstyrelsen och statskontoret sålunda anført finner jag mig böra tillstyrka, att Pettersson befrias från ifrågavarande ersättnings-skyldighet. *Departements-
chefen.*

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att Alvar Wilhelm Folke Pettersson må befrias från honom jämlikt Svea hovrätts utslag den 15 maj 1935 åliggande skyldighet att till kronan utgiva skadestånd med 651 kronor 48 öre, samt

att ifrågavarande belopp må ur flygvapnets räkenskaper avskrivnas.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Gunnar Kristianson.
